

Křtiny zpravodaj

4 / 2014 Prosinec

www.křtiny.cz

Vážení spoluobčané,

využívám tohoto závěrečného čísla letošního ročníku našeho Zpravodaje k několika osobním vzkazům. Hned na úvod máte mé velké poděkování za důvěru, kterou jste mně a mým spolupracovníkům projevili v letošních podzimních komunálních volbách. Svými hlasy jste vyjádřili nejen hodnocení uplynulého volebního období, ale především představu, jak má vypadat řízení obce v dalších letech a v jakém složení má nové zastupitelstvo obce pracovat. Pro mne bylo velmi příjemným zjištěním, že naše předchozí působení ve vedení obce bylo ohodnoceno tak pozitivně. Bylo to nejlepší vysvědčení, jaké jsme mohli získat a jsem vám za ně upřímně vděčný. Volební výsledek, ojedinělý v polistopadové historii, nenechal nikoho na pochybách, koho si přejete mít na radnici v dalším čtyřletém volebním období.

Pro nás to znamená závazek zachovat směr, kterým jsme se vydali před čtyřmi léty a pracovat tak jako doposud, možná ještě více, abyste svého rozhodnutí nemuseli nikdy litovat. Během podzimu se nám podařilo dokončit několik rozdělaných akcí, které se připravovaly a realizovaly v závěru uplynulého období. Chtěl bych se omluvit za několikaměsíční ztížené podmínky, které provázely stavební práce v centru obce. V těchto dnech probíhají poslední dodávky, aby zimní měsíce proběhly již v klidu a pohodě. Věřím, že až roztaje zimní sníh a okolí úřadu rozkvetne jarními barvami, budete s výsledkem spokojeni spolu se mnou.

Dle vašich ohlasů určitě nejpodarenější je zcela nový kabát, do něhož jsme oblékli náš úřad. Původní záměr zateplit budovu úřadu byl přítom mnohem skromnější, ale v začátku stavebních prací jsme objevili velkou starou fotografii, na které byly dobře patrné detaily původních zdobných prvků na fasádě hotelu Uher. Podle nich byl zhotoven odbornou firmou grafický návrh a po dohodě se stavební firmou jsme se nakonec rozhodli přiklonit k této variantě. Pamětníci

z našich řad říkají, že v této podobě si hotel Uher pamatují. Střed obce neuvěřitelně prokoukl a získal novou dominantu. Pokud jde o nápis, zdobící průčelí úřadu, o tom pojednává samostatný článek uvnitř Zpravodaje.

V době kdy tento článek píše, je také již hotova rekonstrukce Hasičské zbrojnice, dokončena výměna části vodovodního řadu a podstatná část nově budovaných chodníků. Všechny prováděné úpravy vylepšují tvář naší obce a okolí chrámu.

Přesto jsem zaslechl námitku, že při stavebních pracích a úpravách, které se v obci provádějí, postupujeme chaoticky a nekonceptně. K tomu bych rád připomněl, že od roku 2002 mají Křtiny svůj plán Rozvoje a obnovy venkova, který pro nás zpracovala Urbanistická a projektová kancelář a který představuje ucelenou a promyšlenou koncepci, k níž bychom měli dlouhodobě směřovat. Tímto plánem se řídíme a zatím se nám daří postupovat při úpravách v souladu s navrženou koncepcí.

Než se vám dostane náš Zpravodaj do rukou, bude již vedle budovy úřadu zříten Vánoční strom, který jako každoročně ohlásí adventní čas. Proto mi na závěr dovolu, abych vám popřál nejen krásné vánoční svátky, ale také klidné prožití předvánočního času v pohodě a bez zbytečného stresu. A protože je tento Zpravodaj také posledním letošním číslem, přeji vám hodně zdraví a osobní spokojenosti v následujícím roce.

František Novotný, starosta

Fitness ve Spolkovém domě od 1. ledna 2015

bude na principu klubového členství s příspěvkem 500 Kč ročně. Registrace možná na Úřadě městysu (již nyní po domluvě), neomezený počet návštěv, vlastní klíče a přístup do rezervačního systému. Administrátorem systému je místostarosta, tel. 724 016 726.

Informace z 2. zastupitelstva městysu Křtiny

Letošní volby byly jiné, než ty minulé. Zatímco v minulých volbách jsme hlasovali spíše o tom, co nechceme, tentokrát naopak o tom, co chceme. Pro nové zastupitele to znamená, že pro ně bude mnohem těžší splnit vaše očekávání. Říjnový termín voleb nedal novým zastupitelům usnouti na vavřínech. Hned na druhém zasedání si museli vyhrnout rukávy, pustit se do práce na přípravách rozpočtu pro příští rok a na řadě dalších úkolů. Mezi jinými se probírala také následující čtyři témata, která jistě budou naše čtenáře zajímat.

1. Instalace bankomatu ve Křtinách. Občané se obrátili na Úřad s požadavkem na zřízení bankomatu ve Křtinách. Požadavek byl vznesen na předvolebním setkání kandidujících uskupení s občany. Proto se vedení obce ihned po svém zvolení o možnost instalace bankomatu zajímalo. S požadavkem na zřízení bankomatu jsme oslovili čtyři banky, které působí v okolí, avšak s negativním výsledkem. Žádná z bank nemá zájem bankomat ve Křtinách instalovat, z důvodu očekávaného nízkého počtu transakcí za měsíc. Např. ČSOB má podmínku 3000 výběrů za měsíc, Fio banka požaduje garanci 800 transakcí s tím, že za každou neuskutečněnou transakci městys uhradí poplatek 30 Kč. Za těchto podmínek není instalace bankomatu v současné době reálná.

2. Snížení rychlosti na místních komunikacích na 30 km v hodině. Občané se obrátili na Úřad s požadavkem na snížení rychlosti na místních komunikacích na 30 km v hodině, případně na zřízení obytné zóny s povolenou rychlostí 20 km v hodině. Jedná se zejména o zvýšený provoz k ZŠ a MŠ Křtiny a dále o Pustou stranu. Tímto požadavkem se bude vedení obce zabývat. Ve spolupráci s Policií ČR, DI Blansko a Oddělením silničního hospodářství Úřadu města Blanska budeme tento požadavek konzultovat a řešit. O výsledcích budete průběžně informováni.

3. Návštěva hřbitova se psy. Byla přednesena stížnost občanů na zneuct'ování pietního místa přítomností psů na hřbitově. Obecně závazná vyhláška Městysu Křtiny č. 1/2002 ze dne 30.10.2002 "Řád veřejného pohřebiště" k tomuto problému říká v čl. 2 odst. 4: "Na pohřebiště je zakázán přístup podnapilým osobám a osobám se psy, kočkami a jinými zvířaty." Žádáme proto občany, aby tuto vyhlášku dodržovali.

4. Černé skládky, ukádání velkoobjemového odpadu za úřadem a nepořádek kolem kontejnerů na komunální a tříděný odpad. Stále častěji jsme svědky výše uvedených nešvarů a z toho důvodu si dovoluujeme požádat občany, aby ukládání odpadu věnovali zvýšenou pozornost, odpad ukládali do určených nádob (ne vedle) a velkoobjemový odpad řešili ve spolupráci s pracovníky úřadu. V současné době připravujeme spolu s výborem pro životní prostředí dva termíny pro bezplatný sběr velkoobjemového odpadu ročně. Mimo tyto termíny bude likvidace velkoobjemového odpadu zpoplatněna.

5. Posypový materiál. Zelené zásobníky na posypový materiál, které jsou rozmístěny v obtížněji dostupných místech obce, lákají občasně nenechavce, kteří si posypový štěrk odvázejí pro svoji potřebu. Zvláště teď, před zimou, se jedná o hloupé a sobecké chování. Štěrk je určen výhradně k posypu veřejných komunikací v zimním období.

Obecní úřad

Centrum obce prokouklo, toho si nelze nevíšimnout. Sídlo obecního úřadu získalo novou krásnou fasádu, která jistě mnohé z nás překvapila. Věříme, že příjemně. Zateplování budov je dnes samozřejmostí a ani úřadu se dříve nebo později nemohlo vyhnout. To dnes nikoho nepřekvapí. Avšak výstavní zdobné

prvky, zkrášlující vzhled budovy v klasicistním slohu, ty patrně nečekal nikdo. Je proto třeba říci k nové fasádě pár slov vysvětlení.

Budova v centru má svou historii. Od nepaměti patřila Páskům. Na počátku dvacátého století se ve Křtinách dařilo hostincům. Proto, když v závěru devatenáctého století získala budovu rodina Uhrova, přebudovala ji na Hotel Uher. Pod správou Ferdinanda Uhra fungoval hotel až do roku 1937, kdy přešel do rukou nového majitele, Františka Rosola. V té době byl přejmenován na Hotel Moravský Kras. Po válce byl ovšem

hotel zrušen. Tím jeho sláva zanikla. Do zestátnělé budovy byl umístěn Okresní domov dětí, který ji užíval v letech 1953-1962. Teprve pak se v ní usadil Místní národní výbor. Oprýskaná budova získala konečně v roce 1969 nový brizolitový vzhled bez ozdob, odpovídající estetickým standardům té doby. Stržením několika sousedních stavení v souvislosti s výstavbou prodejen Jednoty v sedmdesátých letech vznikla na západní straně budovy obrovská holá a nevhledná štítová stěna. Od té doby budova opět sešla, ale my jsme si na její vzhled zvykli. Přesto, že stále více šedivěla, ani jsme si její omšelosti nevšimli. Až nyní nastal opět čas pro její obnovu.

Většina dnešních obyvatel Křtin si již původní vzhled budovy nepamatuje. Zachovalo se však i několik fotografií z té doby a právě tyto fotografie přivedly zastupitele v minulém volebním období k odvážnému záměru vrátit fasáde v rámci zateplování podobu, kterou se budova pyšnila v dobách své největší slávy.

Když se v závěru volebního období podařilo panu starostovi získat na zateplení budovy dotaci, nestálo již realizaci myšlenky nic v cestě. Budova byla zateplena a fasáda ozdobena umělou štukou, přesně podle dochovaných fotografií. Nepěkná západní stěna byla navíc zpestřena dvěma falešnými okny, což jejímu vzhledu výrazně pomohlo.

Připočteme-li k tomu navazující nové chodníky v okolí, jejichž zbudování bylo účelně spojeno s modernizací části vodovodního řadu, myslím, že se nám těch pár týdnů podzimního nepohodlí bohatě vyplatilo.

Petr Švenda

Problém EU

Čekáte-li v tomto článku zasvěcenou politickou analýzu evropsko-unijních vztahů, možností přijetí eura nebo všelijakých bruselských nápadů, musím vás zklamat. Zkratka v názvu článku ukazuje na úplně jiný problém, daleko menšího rozsahu, který se nás však o to více týká.

Pokud jste v uplynulých dnech pozorně zkoumali novou obecní fasádu, jistě vás zaujal nápis nad starostenským balkonem: “ÚŘAD MĚSTYSU”. Nepochybují, že mnohé z vás mohl nápis překvapit a tuším, že někteří jsou i přesvědčeni, že obsahuje gramatickou chybu. Patříte-li mezi ně, pak je tento článek určen právě vám.

Pointu prozradím rovnou: chybu neobsahuje. Problém, zda je správně *úřad městyse* nebo *městysu*, je totiž nerozhodný. Oba tvary jsou správné, i když ten první je užíván o něco častěji. Správný je i druhý tvar a na obecní fasádě se proto objevil oprávněně.

Máme prozíravého starostu. Nenechal nic náhodě a při přípravě nápisu nechal vyrobit obě písmena, E i U. Poskytl nám tak nečekaný prostor pro krátkou intenzivní a zajímavou diskusi na toto téma. Den před plánovaným umístěním nápisu na fasádu jsem od něj obdržel e-mail s dotazem, proč si myslím, že by tam mělo být zrovna písmeno U a že se nápis bude zítra věšet, takže na odpověď moc času nemám.

Jenže co s tím? V pracovní době jsem se tomu věnovat nemohl a večer už nic nestihnu. Byl jsem tedy již smířen s písmenem E, protože jsem neviděl šanci stav tento změnit. Přesto jsem si večer sedl k počítači a rozeslal všem, na koho jsem si vzpomněl, zejména členům Křtinských spolků, e-mailovou výzvu, aby i oni vyjádřili svůj názor. S vědomím, že i kdyby se náhodou našel někdo, kdo bude uvažovat tak, jako já, už to stejně výsledek patrně nestihne neovlivnit.

Reakce byla blesková a šokující. Ještě týž večer se mi mailová schránka zaplnila odpověďmi, které na problém živě reagovaly a co bylo pro mne nejpřekvapivější, většina odpovědí se s mým přesvědčením ztotožňovala, včetně pana faráře, který činnost obecních spolků pečlivě sleduje. Opačné názory jsem zaznamenal jen tři. Debata se záhy přelila na sociální síť, čímž se pro mne stala nedostupnou (mladým se omlouvám, ale z důvodu sebezáchovy se sociálním sítím vyhýbám). Ale i to, co se ke mně dostalo, stačilo k zjištění, že zdaleka nejsem sám, komu formulace *úřad městyse* nevoní.

Mezi různými nápady v diskusi mne zaujal především ten, který navrhoval přeformulovat nápis do podoby "Městys Křtiny". Tím bychom se problému EU elegantně vyhnuli a navíc by se mi to docela líbilo.

Druhý den jsem se tedy vypravil na obec zjistit, zda by nešlo změnu realizovat. Jenže nešlo. Ukázali mi připravený nápis, vyrobený nějakým výrobcem nápisů z polystyrenu a natíraný již několik dní jakýmsi odolným nátěrem, takže změna nebyla reálná. Jen to EU tam měli dvojmo. Na můj dotaz, k jaké variantě se kloní oni, zatvářili se starosta i místostarosta tajemně a vypakovali mne z úřadu, že si mám počkat, až to tam bude viset. Dnes už to tedy

víme. Přebytné písmeno “E” bude pečlivě uloženo v depozitáři obecního úřadu, pro případ, že by se v budoucnu změnila pravidla pravopisu.

Pokud jste nebyli účastni oné bleskové diskuse, nevěste hlavu. Celá debata měla jen poradní hlas, takže tíže rozhodnutí nakonec stejně padla na nejužší vedení obce. Je pravda, že po internetu dnes diskutují především mladí, takže starší se mohou cítit ošizeni, ale je také pravda, že právě ti mladí se na to budou také nejdéle dívat, takže je v pořádku, pokud se k tomu měli možnost vyjádřit. Jeden starší občan, který se internetové diskuse neměl příležitost zúčastnit, vyjádřil mimoděk po zhlédnutí výsledku s uspokojením klíčovou myšlenku internetové debaty: “zní to moravštěji”. To sice není zcela přesné, protože tvar *úřad městysu* užívají i v Čechách, ale pocity diskutujících to vystihlo přesně.

Když jsem si doma dělal pořádek v dokumentech, zadíval jsem se mimoděk na “Osvědčení o zvolení”. To je úřední dokument, který je ze zákona předáván zvoleným zastupitelům po složení předepsané slibu. A co myslíte, že bylo na tom osvědčení předtištěno? Inu, že jsem zastupitelem *městysu*, nikoli *městyse*.

Pokud se vám napsal na obci přesto nelíbí, budiž vám tedy alespoň útechou vědomí, že se nejedná o gramatickou chybu. Tuto formulaci používá ve svém názvu asi třetina městysů v republice. Máte-li přesto potřebu někomu spílat, hlavním viníkem jsem já, protože jsem debatu o EU inicioval, ale svůj drobný díl spoluúčasti nesou i všichni ti z nás, kteří podpořili písmeno U, za což jim upřímně děkuju. Ve skutečnosti je to jen bezvýznamná kosmetická drobnost, která nám peněz nepřidá, ani neubere. Jeden z názorů v diskusi to vyjádřil slovy: “Máme krásně opravený obecní úřad, ať už se jmenuje jakkoli.”

A tak můžeme tu slavnou EU válku ukončit příjemným poznáním, že naši spoluobčané, a to i ti mladí, nejen ve Křtinách žijí, ale že jim na Křtinách také záleží. Dnes se vyjadřují v internetových diskusích, zítra si je zvolíme do obecního zastupitelstva, protože budeme vědět, že jim jde o blaho Křtin. To je, myslím, nejcennější závěr, který lze z problému EU vyvodit.

Petr Švenda

Pytlový sběr 2015

11. prosince 2014, 8. ledna 2015, 5. února, 5. března,

2. dubna, 30. dubna, 28. května, 25. června

Jubilanti

V následujících měsících oslaví životní jubilea tito naši spoluobčané:

Prosinec

Marie Bílková, Marie Grimová, Libuše Neužilová, Emilie Olejníčková, Dagmar Pinterová (Santini), Jana Pokorná, Jaroslava Švendová, Josef Trentin, Mária Urbánková (Santini), Eva Zdráhalová

Leden

Cyril Hrubý, Marta Jandíková (Santini), Marie Švédová, Josefa Zburníková

Únor

Miroslav Judas (Santini), Marie Kovářová, Bohumil Odehnal, Františka Riedelová, Julie Straková (Santini), Marie Selucká

Březen

Vlastimil Dušek, Marie Kotulánová, Stanislav Kubeš, Milada Maršová (Santini), Zdeněk Pokorný, Jaroslav Říha, Gabriela Starobová

Přejeme jim do dalších let života dobré zdraví a osobní spokojenost.

ŠKOLA

Z činnosti ZŠ a MŠ Křtiny

Bliží se konec roku 2014 a jeho součástí bývá bilancování, co se podařilo a na čem je třeba ještě dále pracovat. Rád bych vás informoval o tom, co vše se během uplynulého období dělo na naší škole.

V současné době navštěvuje naši školu 45 dětí mateřské školy a 159 žáků základní školy. Škola tak přestala být podlimitní a zřizovatel školy již nemusí doplácet finanční prostředky na mzdy učitelů.

Od února 2014 je na škole zřízeno Školní poradenské pracoviště, jehož hlavním cílem je poskytovat kvalitní poradenské služby rodičům, žákům i pedagogům a podporovat svou činností vzdělávání všech žáků. Tým, který tvoří výchovný poradce, speciální pedagog a metodik prevence, se od nového školního roku díky podpoře zřizovatele rozrostl o školního psychologa Mgr. Alici Vašákovou, která ve škole působí jeden den v týdnu (úterý) a na kterou se mohou obracet vedle učitelů, žáků i jejich rodiče. Rovněž od začátku nového školního roku se mohou rodiče, jejichž děti v mateřské škole a v 1. třídě mají vady řeči, obracet na logopedického asistenta Mgr. Kláru Pospíšilovou, která absolvovala příslušný vzdělávací kurz.

V loňském školním roce jsme provedli široké dotazníkové šetření o představách rodičů, pedagogů, žáků i zastupitelů městyse Křtiny, jaké mají představy o fungování školy a kam by měla škola v budoucnu směřovat. Na základě výsledků tohoto šetření jsme vytvořili Konceptci rozvoje školy na období 2014 2019a upravili Školní vzdělávací program, podle kterého vyučujeme od začátku nového školního roku. Jeho součástí je vyučování anglického jazyka od 1. třídy a volba druhého cizího jazyka (německý nebo ruský jazyk) od 7. ročníku. Od začátku nového školního roku mají také žáci 7. ročníku dva volitelné předměty, které si sami vybrali. Na základě jejich zájmu jsme otevřeli předměty konverzace v anglickém jazyce, informatika a sportovní hry.

Navázali jsme na tradiční zaměření školy na environmentální výchovu a v loňském školním roce se přihlásili do programu Ekoškola. V rámci tohoto programu vznikl ekotým školy, žáci plní úkoly z oblasti ekologie, každá třída si vytvořila svůj Ekokodex, vznikl školní „Ekokodexatd.

V loňském školním roce jsme vedle tradiční spolupráce škol v regionálním sdružení škol Cirsium (ZŠ a MŠ Křtiny, ZŠ Jedovnice, ZŠ Sloup, ZŠ a MŠ Ostrov u Macochy, ZŠ a MŠ Lipovec a ZŠ a MŠ Podomí) navázali spolupráci s malotřídními školami našeho spádového regionu (ZŠ a MŠ Březina, ZŠ Bukovina) a zorganizovali společné akce (Den pát'áka, Sportovní olympiáda). Více jsme se otevřeli srovnání s okolními školami a zúčastnili se soutěží nejen v rámci Cirsia, ale v rámci celého okresu Blansko. V některých soutěžích naši žáci postoupili i do krajského kola. Žáci naší školy dosahovali v soutěžích velmi pěkných výsledků a byli rovnocennými soupeři i žákům víceletých gymnázií. V letošním školním roce bychom rádi navázali na dosažené úspěchy a dále je rozšířili.

Naši žáci se podílejí spolu s křtinskými spolky na kulturním a společenském životě v obci (Den Křtin, Den otevřených dveří školy s výstavkou fotografií, Vánoční jarmark, Rozsvěcování vánočního stromu, Velikonoční výstavka, Velikonoční keramické dílničky pro veřejnost, Kulturní vystoupení k MDŽ a ke Dni matek, Vesnice roku, 100 let Sokola apod.). V letošním roce jsme rozšířili nabídku dílniček pro veřejnost o Týden předadventního tvoření“, při něm si účastníci mohli vytvořit zajímavý výrobek, a o kurz Práce na počítači pro seniory. Navázali jsme spolupráci s Domovem Santini, kde naši žáci pravidelně vystupují s kulturním pásmem pro zdejší obyvatele. V letošním školním roce se zde představili žáci školní družiny s dramatickým vystoupením Z historie Křtin. V předvánočním období přijdou obyvatele domu Santini potěšit s vánočním kulturním pásmem děti naší mateřské školy. Dochází tak k vzájemnému obohacování nejmladší a nejstarší generace prožitými neopakovatelnými zážitky.

Během loňského školního roku začal fungovat žákovský parlament, jehož členy jsou voleni zástupci žáků jednotlivých tříd 4. až 9. ročníku. Žáci tak svými nápady a postřehy přispívají k zlepšování prostředí i klimatu školy. V letošním školním roce by rádi, aby došlo k vybavení odpočinkových koutů sedacím nábytkem (taburety).

Díky Občanskému sdružení při ZŠ a MŠ Křtiny se nám daří vytvářet lepší materiální podmínky pro vzdělávání a zájmovou činnost žáků. Podařilo se zakoupit keramickou pec, která slouží našim dětem v mateřské škole i žákům školy a kterou si mohla vyzkoušet i veřejnost v dílničkách, které jsme zorganizovali v loňském školním roce v období před Velikonocemi a v letošním školním roce v rámci Týdne předadventního tvoření“. Rovněž jsme mohli díky finančním prostředkům z Občanského sdružení odměňovat žáky za jejich úspěchy ve školní práci. Členové Občanského sdružení se také podíleli na sběrových aktivitách školy. Celkem se v loňském školním roce posbíralo 12.530 kg starého papíru a 739 kg kaštanů. V letošním školním roce pokračujeme ve sběrových aktivitách. Kaštanů se podařilo posbírat celkem 1.268 kg, což je o 529 kg více než loni a po dvou sběrech starého papíru máme již letos nasbíráno přes osm tun papíru. Veškerý výtěžek se stal příjmem Občanského sdružení. Zde bych rád velmi poděkoval rodičovské veřejnosti za aktivní pomoc při sběrových akcích. Občanské sdružení se také stalo organizátorem prvního ročníku Absolventského večera, kde proběhlo stužkování žáků 9. ročníku.

Pokračuje spolupráce naší školy s holandskou školou Markland College“ v Oudenbosch v rámci projektu EU “Partnerství škol Comenius. V květnu minulého školního roku jsme ve Křtinách přivítali žáky této školy, kteří spolu s našimi žáky pracovali na společném přírodovědném projektu a poznávali místní region. V letošním školním roce jsme koncem října přivítali pracovní tým tří holandských pedagogů, kteří našim žákům a zájemcům z řad rodičů přijeli představit svou školu a program, který připravují pro květnovou návštěvu našich žáků v Holandsku, a společně s pracovním týmem naší školy hodnotili dosavadní průběh projektu a upřesňovali úkoly, které žáky ještě čekají.

Celý minulý školní rok jsme organizovali pro naše žáky vedle soutěží i různé školní akce exkurze, vycházky, kulturní vystoupení, projekty, prezentace apod. Jejich výčet je uveřejněn v „Závěrečné zprávě o činnosti školy za školní rok 2013/14, která je zveřejněna na našich webových stránkách. Školní aktivity letošního školního roku můžete průběžně sledovat v rubrice Aktualityna webových stránkách školy www.zskrtiny.cz.

Od května loňského školního roku jsme zavedli bezpečnostní opatření spojená s režimem zavírání školy a pravidel pro pohyb osob v prostorách školy. Tato opatření nebyla zpočátku veřejností přijímána pozitivně. Po letošních událostech ve Žďáru nad Sázavou snad i poslední pochybovači pochopili, proč jsme tato opatření prováděli. V říjnu přišla na kontrolu zabezpečení školy

i Česká školní inspekce a byli jsme pochváleni za zavedená bezpečnostních opatření. V žádném případě nešlo o to, abychom omezili vstup rodičů do školy, jak byla některými jedinci opatření prezentována. Rodiče považují za nejdůležitější partnery ve vzdělávání žáků, přesto je třeba zachovávat základní bezpečnostní opatření pro vstup osob do budovy školy. Pro ubezpečení rodičů, že to se vzájemnou spoluprací myslíme vážně, a pro potvrzení nastoupené cesty spolupráce jsme zažádali o udělení certifikátu Rodiče vítáni. Tento certifikát nám byl po přezkoumání údajů, které škola přívětivá rodičům musí splňovat, udělen.

Od začátku nového školního roku je možné ve školní jídelně vybírat oběd ze dvou druhů jídel. Tento výběr včetně odhlašování obědů lze provádět buď přímo ve školní jídelně na dotykovém monitoru, nebo odkudkoliv prostřednictvím internetu. Tento systém také umožňuje klientům školní jídelny získat po přihlášení aktuální informace o vydané stravě a aktuální informace o stavu konta. Umožňuje také sledovat historii objednávek a plateb za stravu.

Všechny uvedené akce a úspěchy naší školy by nebyly možné bez každodenní poctivé práce všech našich pedagogů i ostatních zaměstnanců školy. Velmi si této práce vážím a chtěl bych touto cestou všem poděkovat za práci pro naše žáky a pro dobré jméno naší školy.

Hodně věcí se nám podařilo, přesto bych v budoucím období chtěl dále pracovat na vnitřní proměně školy. Chtěl bych se zaměřit zejména na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu. Chtěl bych spolu s kolektivem pedagogů školy vytvořit Standart práce učitele na ZŠ a MŠ Křtiny. Dále budu podporovat vytváření pozitivního klimatu školy a zlepšení vztahů mezi učiteli a žáky a učiteli a rodiči. Byl bych rád, kdyby se rodiče našich žáků více zapojili do činnosti školy např. jako lektoři při projektových dnech školy, vedoucí zájmových kroužků, účastníci akcí školy organizovaných pro žáky i rodiče.

Na závěr bych všem popřál krásné Vánoce prožité v kruhu svých nejbližších a do nového roku 2015 hlavně zdraví, štěstí a osobní pohodu.

*RNDr. Petr Lukáš,
ředitel ZŠ a MŠ Křtiny*

Sokolské okénko

Když jsme začátkem letošního roku přemýšleli o oslavách 100 let Sokola, byla jedním z velkých motivů – kromě důstojné vzpomínky na minulost - touha obnovit činnost této organizace i na poli Sokolu nejbližším, tedy sportovních a tělocvičných aktivit. Je proto pro nás všechny skvělou zprávou, že došlo k nastartování dvou sportovních aktivit.

O prázdninách skupina tenisových nadšenců kolem Vítka Opletala provedla rekonstrukci tenisového kurtu v Hoře a zahájila pravidelné mače, za které by se nemuseli stydět ani v Paříži na Roland Garros. Poděkování patří také skupině nohejbalistů, kteří provedli na začátku sezóny základní údržbu. Nyní sice probíhá zimní pauza, ale několik vytrvalců ještě stále využívá posledních příležitostí ke hře.

Zájemci o tento krásný sport se mohou přihlásit Vítkovi Opletalovi, email vit.opletal@seznam.cz, tel.602 710 674, pro bližší informaci o možnostech využívání kurtu. Provoz na kurtu bude opět zahájen s příchodem jarních dnů. Informace lze také získat na facebookové stránce Sokol Křtiny a připomínky, náměty či rady lze rovněž zaslat na obecnou mailovou adresu: sokolkrtiny@seznam.cz.

Dne 6. listopadu jsme také zahájili cvičení dětí v tělocvičně školy. Po loňské startovací sezoně, které se účastnilo 10 dětí – převážně děvčat z prvního stupně ZŠ, došlo k výraznému rozšíření skupiny. Z přihlášených 20 dětí je to půl na půl kluci i děvčata, k tomu se zapojil i velký počet rodičů na pomoc při průběhu cvičení. Nyní je na nás cvičitelích, aby to děti bavilo a jejich počet do budoucna dále rostl. V případě zájmu o bližší informace můžete kontaktovat Kamču Drápelovu, email drapelovak@seznam.cz, tel.736522894.

Na zimní měsíce plánujeme také obnovení jednodenních lyžařských zájezdů, bližší info s termíny se dozvíte vždy s předstihem z info kanálu a obecního webu. Tato akce bude probíhat pod patronací Přemka Horka.

První říjnovou sobotu proběhl také tradiční pochod K50, obohacený tentokrát o slavnostní 100 km trasu jako závěrečnou tečku letošních oslav stoletého výročí Sokola Křtiny. O této akci však na jiném místě zpravodaje.

Věříme, že činnost křtinských Sokolů se opět stane na dlouhou dobu nedílnou součástí našeho společenského života.

*Za sokoliky sepsal
Radek Brzobohatý*

Křtinská Kantila, to není jen zpestření vánoční mše

V minulém čísle zpravodaje jste si měli možnost přečíst o báječném koncertě nazvaném České a světové swingové evergreeny. Kantila pod vedením Lukáše Sotoláře, spolu s The Swingin 17 Petra Janovského, Virtuosi di Mikulov a smíšený sbor Kantiléna Brno se sbormistrem Martinem Franzem, jej pořádali při příležitosti Dne Křtin v polovině září. Večer byl neobyčejný i výběrem hosta, jímž byl Akademický komorní smíšený sbor z Chmelnického (UKR), pod vedením Ihora Tsmura. Přátelství ukrajinského sboru s Kantilou trvá již přes rok, od hostování Kantily na přehlídce komorních sborů na Ukrajině. Tehdy se sbormistři dohodli na pozvání do České republiky, aniž by tušili, že se politická

situace změní a vycestovat nebude z nejlhčích. Odměnou nám všem bylo mini turné ve Křtinách i Brně, kde Kantila a Chmelnickij uspořádali mimo jiné i benefiční koncerty ve prospěch SOS dětských vesniček.

Pobyt ukrajinských přátel byl tedy velmi nabitý. Kantila se snažila zajistit nejen koncerty, ale ve volném čase ukázala sboru všechna zajímavá místa Křtin i Moravského krasu. Jelo se do Sloupsko-šošůvských jeskyní i za památkami do Brna.

Velký dík patří ŠLP Křtiny, který zajistil komfortní ubytování zpěváků na Zámku i prostory včetně zázemí pro pořádání koncertu pod hvězdami, naší obci v čele s panem starostou za významnou podporu a také penzionu Starý pivovar ve Křtinách, kde se odehrávala závěrečná rozlučka s ukrajinskými přáteli. Po počátečním formálním uvítání s dary v podobě křišťálové vázy z rukou prezidenta Kantily pana Josefa Mikuláška a řešení lehkých jazykových bariér, které hravě zdolal Karel Klimeš, se všichni pustili do občerstvení připraveného našimi sborovými

děvčaty. Kantila se předvedla se spoustou českých, moravských i slovenských lidovek za doprovodu cimbálové muziky s primášem Františkem Černým. Nechybělo ani vyzvání k tanci v pravém severobrněnském kroji. Ukrajínští zpěváci se nedali vůbec pobízet a tak se střídaly zpěvy moravské a ukrajinské, tancovalo se tak i tak a kolem půlnoci již bylo jedno, že každý mluví jiným jazykem. Závěrečné loučení a odjezd se neobešel bez slz i ukrajinské hymny a sbormistři Ihor Tsmur i Lukáš Sotolář se shodli, že tento projekt jistě nebyl posledním.

Kantila se poté v listopadu znovu sešla s The Swingin 17 a smíšeným sborem Kantiléna Brno a se svým swingovým programem kompletně vyprodala koncertní sál Besedního domu v Brně.

Další koncerty chystané křtínskou Kantilou jsou:

14.12. 2014 Mikulov - Adventní koncert
24.12. 2014 Křtiny - Půlnoční mše svatá
3.1. 2015 Polička - Carmina Burana, Carl Orff
11.1. 2015 Křtiny - Vánoční koncert - Rozloučení s Betlémem
25.4. 2015 Svitavy - České a světové swingové evergreeny
28.4. 2015 Brno - Carmina Burana, Carl Orff
(blíže na www.kantila.cz)

Mgr. Barbara Brychtová

Den Křtin 2014

Od 20. září 2014 sice uběhl již nějaký pátek, ale vzhledem k tomu, že Den Křtin patří k největším tradičním akcím našeho městysu, zasluží si podrobnější zprávu o jeho celém průběhu. V minulém zpravodaji jste mohli číst jenom několik postřehů organizátorů a účastníků a teď je tedy prostor pro podrobnější výčet celého programu.

Letos uběhlo již 777 let od první písemné zmínky o Křtinách. Vzhledem k tomu, že sedmička je považována v našich končinách za šťastné číslo, byla motivace jasná - Den štěstí. Mottem bylo „777 důvodů ke štěstí“. K tomu byla vytvořena i kniha, kam v průběhu celého roku mohou občané

zapisovat své důvody ke štěstí, příští rok bychom jich v září chtěli mít právě 777.

Celé oslavy začaly již v pátek skvělým koncertem na zámku. Ten zahájil úžasný ukrajinský sbor z města Chmelnicki. Ten mohli občané obdivovat ještě dvakrát na pódiu v rámci oslav a především v kostele, kde měli zpěváci

samostatný koncert. Všechny, kteří si tento jedinečný zážitek nenechali ujít, vystoupení nadchlo a ještě dlouho o něm ostatním vyprávěli.

Páteční program pokračoval koncertem České a světové evrgreeny, kde vystoupila Kantila společně se smíšeným sborem Kantiléna, Virtuosi di Mikulov a Big Bendem Petra Janovského. Jejich představení naprosto korespondovalo s hlavní myšlenkou Dne štěstí a vykouznilo úsměv na tvářích a pohodu v srdci všech posluchačů.

V sobotu dopoledne patřilo pódium na náměstí dětem ZŠ a MŠ Křtiny, které vystoupily se svým programem. Pak již následovala novinka štafetový závod spolků a sdružení. Tato recesistická akce organizovaná Sokolem Křtiny měla velký úspěch. Možná nějakou obdobu zařadíme i do dalších ročníků.

Během sobotního odpoledne se na pódiu střídalo jedno vystoupení s druhým taneční soubor Saltarín, přehlídka Re:Parády, divadelní představení Honza Utrínos v podání KŘOVÝ a tečku na závěr představovalo vystoupení Gott revival Morava.

Večer rozezněl místní chrám již zmíněný skvělý koncert ukrajinského sboru.

Po celý den pak probíhal jarmark tradičních výrobků a řemesel na náměstí. Ve Společenském sále jste mohli zhlédnout výstavu ke 100 letům Sokola.

V neděli se konala slavnostní bohoslužba a odpoledne se na místním fotbalovém hřišti uskutečnilo utkání ženatých proti svobodným, které již poněkolkáté vyhráli svobodní, tentokrát však až na penalty.

Za zmínku stojí i počasí. Po celý víkend to vypadalo všelijak, mraky se honily po obloze, ale déšť jako by vyčkával, až celý program skončí. A tak jsme si všichni mohli tento svátek užít, pobavit se a celoroční práce organizátorů nevyšla nazmar.

Marcela Kuchyňková

Několik postřehů z 24. ročníku Křtinské padesátky

Tento ročník turistického pochodu Křtinská padesátka byl v mnohém výjimečný. Po pěti letech byly nachystány nové trasy, které vycházely z původních ročníků pochodu v 70. letech a měly i novou kilometráž o délkách 10, 20, 30, 40 a 50 km. Jejich přípravu měl na svědomí Petr Švenda starší. Druhou novinkou byla mimořádná trasa 100 km, která byla uspořádána

Na startu stovky

k příležitosti stoletého výročí založení TJ Sokol Křtiny. Třetím vylepšením byla možnost volby upomínkového předmětu, který účastníci obdrží v cíli, buď mohli dostat tričko (startovné 150 Kč), nebo placku (startovné 70 Kč). Poslední důležitou informací je skutečnost, že celkový počet účastníků poprvé přesáhl číslo 400.

Na startu se sešlo celkem 405 osob, z toho 364 platících účastníků a 41 dětí do 5 let včetně. Ze Křtin a okolních obcí to bylo celkem 298 osob, ze vzdálenějších míst (Brno, Kuřim apod.) přijelo na pochod dohromady 107 účastníků. Celkem všichni dohromady ušli 7810 km.

Nejkratší a nejvytíženější trasu (10 km) prošlo 201 osob, z toho 38 dětí do 6 let. Celkem 158 turistů bylo ze Křtin či okolních vesnic. Bylo zde množství starších účastníků z řad seniorů a také hodně rodičů s malými dětmi. Přesně pro tyto skupiny jsme trasu připravovali a jsme rádi, že se pochodu účastní a trasu využívají. To, co nás naopak mrzí, je, že na 10km procházku vyrazí i lidé, kteří by bez problémů zvládli delší pochod (např. parta kluků ve věku okolo 15 let, která byla zpět za slabé dvě hodinky). Snad v budoucnu zkusí 20 km či více možná tomu pomůže trasa 15 km, kterou zvažujeme přechodně zavést.

Trasu 20 km ušlo rovných 130 lidí, z toho 3 děti do 6 let. Z hlediska bydliště bylo 90 lidí ze Křtin a blízkého okolí. Toto číslo udělalo organizátorům radost, protože alespoň část lidí, kteří loni chodili 12 km (loni to bylo 202 osob) se heclaa posunula na vyšší metu.

Na 30 km pochod se vydalo 40 lidí, z nichž bylo ze Křtin a okolí 29 turistů. Opět nárůst, loni zde bylo o polovinu méně odvážlivců.

Nově připravená trasa 40 km zaznamenala 10 účastníků. Ze Křtin a okolí startovali 4 lidé.

Trasa 50 km měla letos 11 účastníků. Na start se dostavilo celkem šest obyvatel Křtin, z toho tři ženy. *(Jako svůj druhý pokus v životě absolvoval tuto*

trasy v nestorském věku i pan ing. Jiřík Nezval z dolního mlýna. Pikantní na tom je, že mezi oběma jeho padesátkami uplynulo padesát let. Klobouk dolů. Pozn. red.)

Poslední, mimořádná trasa 100 km měla magických 13 statečných. Do cíle dorazilo 8 z nich, jmenovitě: **Radek Brzobohatý** (Křtiny), **Josef Pohořalý**, **Martin Školák** (nejrychlejší chodec, který trasu absolvoval v čase 12 hodin 51 minut!), **Leona a Jakub Švendovi** (Křtiny), **Zdeňka Tvrdá**, **Jiří Vala** a nejmladší stovkař **Tomáš Zedníček** (Křtiny, 16 let). Velmi slušný výkon však podali i někteří další účastníci. Jan Dostal (Březina) ušel první část, tedy nočních 50 km; Ester Dufková (Bukovinka) a Patrik Novotný (Bukovinka) zvládli oba cca 70 km.

Loni jsme na tomto místě žehrali na to, že lidé chodí malé trasy. Letos máme s organizátory naopak dobrý pocit, protože se zvýšil počet osob, které vyrážejí na ty delší trasy. Pro představu, loni byla průměrná délka trasy 14,6 km na účastníka. Letos to bylo již 19,3 km. Snad nám nastavený trend vydrží a naplníme heslo, které si organizátoři loni dali pro následující sedmiletku pochodu: Pojďme chodit delší trasy.

Příští rok tedy vzhůru na delší trasu než letos.

za organizační tým K50 Markéta a Petr Zapletalovi

Moje letošní K50

Bylo to po některém z našich zastupitelských sezení, kdy na tradičním pivku u Farlíků Petr Švenda poprvé vyslovil tu myšlenku uspořádejme u příležitosti 100 let Sokola i slavnostní 100 km pochod. Ta myšlenka mě doslova uchvátila. Navíc, když Petr s Přemkem Horkem zavzpomínali na své zážitky z dálkových pochodů, které oba prožili tomu se prostě nedalo odolat.

Uběhl nějaký čas, máme tu pátek ráno 3.10. a já vyrážím na K100. Půl dne před všemi ostatními, neb spojuji dohromady pořadatelské povinnosti, roznášení kontrolních razítek a domlouvání hospod jako kontrolních stanovišť, s rolí účastníka pochodu. Pod Hádkem se setkávám s Petrem, který vyrazil značit trasu fáborky.

Již na Malé Říčce oceňuji krásu okruhu, který Petr tentokrát vymyslel. Před Malou Říčkou po pravé straně mímám chatkový tábor, kam jsem ještě jako kluk jezdil na tábory pod záštitou tehdejšího JZD 1. Máj Pozořice, pořádaném Šumickými skauty. Jen se v tehdejší době jmenovali jinak. Vzpomínky jsou to pěkné, trasa ubíhá rychle a v 18.00 večer mám za sebou první okruh. Na trase jsem v té chvíli 9 hodin.

Doplňuji občerstvení, na noc беру něco teplého na sebe i do sebe. Zatímco prvních 50 km jsem absolvoval tzv. indiánským během, nyní se již nohy ozývají, začínám šetřit síly a zvolňuji tempo. Přichází rychle tma, zvedá se vítr a já šlapu ztichlou krajinou přes nové Dvory do Ochoze. Odtud pak po silnici do Babic a přes les do Adamova. Tam na nás čeká první noční občerstvovací stanice v podání Zdeňky a Petra Švendových a pokračování trasy od vlakového nádraží vzhůru na Vranov. Rychlost s níž mi docházejí síly, mě až leká. Nahore na Vranově poprvé pocít'uji, co znamená slovo krize. Jsem na nějakém cca 70 km, nohy mně zcela ztuhly, mám potíž udělat byt' jen jediný krok. Dávám si malé občerstvení, zatínám zuby a říkám si, že to holt musím rozchodit. Po 15 minutách se mi to celkem daří a jdu opět relativně normálním pochodovým tempem dolů do Šebrova. Trasa dále pokračuje opět do kopce na Olešnou. Množství divočáků, které ten večer při stoupání na Olešnou mám tu čest vyrušit, je neuvěřitelné. Ve tmě chodím rád, nyní však raději stále svítím, aby o mně věděli s dostatečným předstihem a nedošlo k oboustrannému nechtěnému setkání tváří v tvář (*nebo spíš tváří v rypák, pozn.red*).

Nahore na Olešné zapomínám na dobrou radu Petra a Přemka stále jdi a nikde se nezastavuj. Ty dvě lavecčky na autobusové zastávce se na mne doslova smály a lákaly mne do své náruče. Neodolal jsem na 10 min jsem se krásně natáhl. Ouha dopadl jsem stejně, jako když člověk neodolá, zhřeší a těžce za to zaplatí. Nemohu vstát a udělat ani krok. Nohy mně doslova zamrzly a já se rozcházím jako Golem, který dostal kuličku mezi oči. Trvá dlouho, než se mi podaří nohy opět přimět k pohybu. Scházím opět z kopce dolů k řece, kousek před Blansko, abych se - co noha nohu mine - šinul do kopce nahoru na Klepačov. Tam mne vítá Petr se Zdenkou, teplý čaj a kousek čokolády. V té chvíli přesně jako mana nebeská. Zdenka se mne ptá, jak mně je. Příznávám, že již nemohu. Petr na to s potutelným úsměvem, že teď už musím do cíle, kdybych tam měl dolézt po čtyřech. Má pravdu. Kdybych cítil, že si mohu nějak ublížit na zdraví, zabalil bych to. Vzdát to však jen z důvodu, že mě bolí nohy to bych si neobhájil ani sám před sebou. Jsou 2 hodiny v noci. Nyní tedy do Rudice, pak k hospodě u Hastrmana, Lyščí leč a domů. S touto vizí, že již vlastně jsem za chvíli doma, vyřáším na další cestu.

Do Jedovnic přicházím za doprovodu kokrhajících kohoutů a zvuků zvonů, které zrovna odbíjejí pátou hodinu. Dodnes nepochopím, jak jsem od toho Hastrmana vylezl nahoru na hřeben na Tipeček. Jen si pamatuji, že jsem si celou cestu zpíval písničku ze ZŠ, jejíž slova skal a stepí, divočinou, hladový a roztrhán, s puškou v ruce, s ohněm v srdci, uhání vpřed partyzán, si dodnes pamatuji - a opakují je pořád dokolečka.

Nakonec jsem, asi již úplně zblblý únavou, sešel z krásně značené trasy, chvíli se motal kolem Liščí leče, abych nakonec vyšel u Horního jezírka na

trase žluté vedoucí od arboreta. Slzy vzteku a zmaru mně vyhrkly do očí. Mělo to však ten efekt, že jsem se hrdě narovnal, adrenalin vzteku mně tak nakopl, že jsem rázným krokem sešel k arboretu a míjeje auta a spoluobčany mířící na výlov Klímova rybníka, hrdě a se zatnutými zuby jsem došel do cíle. Od jedovnického Hastrmana do Křtin za 2,5 hodiny - to hovoří za vše.

Také by mne nikdy nenapadlo, že při takovém pochodu udělám něco pro zdraví v souvislosti s očistou těla. Brácha Jirka mne vybavil dobrou radou, že mám jít cestou sůl, čímž se ochráním před křečemi. Věděl jsem, že má pravdu množství jsem však s ním jaksi neřešil. Tři až čtyři plné kávové lžičky jsem v noci do sebe dostal, mohutně zapíjené vodou Magnesia. Na přírodní sílu hořčičku jsem totiž věřil také. No, co se začlo dít za Klepačovem a trvalo až do Viligruntu ke Kubešovým, bych při takovém pochodu asi nikomu nepřál. Celkový pocit však byl osvěžující a do cíle jsem dorazil sice značně znaven na těle, však uvolněn vnitřně a hlavně s vítězoslavným pocitem, že jsem dokázal do cíle dorazit. V celkovém čase 22 hodin - ten však nebyl podstatný. Přes svá slova v cíli, že toho Petra snad zabiju, bych mu moc rád poděkoval. Připravil mi zážitek, na který jen tak nezapomenu. A doporučuji všem následující: máte-li nějakou vzdálenost, o které bezpečně víte, že ji urazíte sice znaveni, ale jinak v pohodě, běžte danou vzdálenost x 2. Garantuji Vám, že to zvládnete a ten pocit, který zažijete, za to stojí, ten se nedá ani popsat. Ten si člověk nekoupí nikde za žádné peníze, to se musí prožít.

Děkuji tímto ještě jednou Petrovi za přípravu nádherných tras i organizační zajištění noční části pochodu. Těším se na další akce, co zde u nás ve Křtinách věřím že, i v budoucnu - vymyslíme. Děkuji také skautům, jmenovitě Markétě Zapletalové a jejímu teamu mladých krásných děvčat, které tak skvěle zvládají zajištění celého zázemí na startu. A děkuji všem ostatním z našeho báječného organizačního teamu, že tato akce běží již tolik let se stále novými nápady a vyladěnou organizací.

Za rok tedy opět na startu na viděnou.

Radek Brzobohatý

Jó, stovka

Když jsem vyzýval počátkem září křtinskou mládež k odvaze nastoupit na start Křtinské stovky, očekával jsem střízlivě, že se mi podaří přesvědčit dva až tři zdatné junáky. Nesliboval jsem jim žádné pohodové zážitky. Víím, jaké to je pro nezkušeného účastníka, ploužit se v závěru trasy hlemýždím tempem, s pocitem, že cíl se pořád vzdaluje. Jaké to je stanout v cíli stovky, ví jen ten,

kdo stovku opravdu ušel. Proto jsem se snažil předat potenciálním účastníkům maximum svých zkušeností se stokilometrovými pochody. S velkou účastí jsem ale nepočítal. Abych měl jistotu, že nějaká účast na stovce bude i kdyby nikdo odvahu nesebral, pozval jsem svého kamaráda, zkušeného stovkaře, Jirku Valu z Babic a jeho známou z dálkových pochodů, paní Zdeňku Tvrdou.

Na večerním startu stovky nás však čekalo překvapení. Neuvěřitelná třináctka odvážných, z toho tři ženy, hosenou rukavici zdvihla a na start stovky se postavila. To je víc, než obvyklý počet účastníků padesátakilometrové trasy! Můj odhad byl několiknásobně překročen. Všem třinácti startujícím patří naše uznání za odvahu a odhodlání, přesto, že někteří z nich pochod nedokončili. Především si však hlasitý aplaus zaslouží osm nejstatečnějších, kteří dokázali celou stokilometrovou trasu během téměř čtyřiaadvaceti hodin nepřetržitého pochodu zvládnout a dojít do cíle. V podobě diplomu s nápisem 100 km získali trofej, jakou má z Křtinské padesátky za celou její historii jen těchto osm borců a nikdo jiný.

Mezi úspěšnými absolventy stovky byly i dvě ženy, z toho jedna křtinská. Těm patří obzvlášť hluboká poklona a ruky políbení. Pokud mi někdo nevěřil, že stovku ujdou i ženy, tohle je důkaz.

Ostřílení stovkaři stanuli na startu jen tři. Nikdo z ostatních nikdy předtím tak dlouhou trasu nešel a je mi proto ctí přivítat je nyní v elitním klubu stovkařů. Jejich pocity během pochodu barvitě popsal v předchozím článku Radek Brzobohatý. Myslím, že ostatní nováčci to prožívali podobně, takže Radek jistě nebyl sám, kdo mne chtěl v cíli zabít. Ale zvládli to a to je hlavní.

Těm z vás, kteří zaváhali a nenašli včas odvahu k účasti na nejdleší trase, nezbyvá, než doufat, že se stokilometrový pochod podaří uspořádat i příště. Od ukončení akce se nám ozvalo již několik zájemců, kteří by se chtěli příští stovky zúčastnit. Tak uvidíme.

Petr Švenda

Galerie stovkařů

Zdeňka Tvrďá a Jiří Vala

Leona a Jakub Švendovi

Radek Brzobohatý

*Josef Pohořalý
a Tomáš Zedníček*

*Martin Školák. Stovka za 12:51.
Opravdu se mu hodinky nezastavily*

RŮZNÉ

Jeden zlatý a dvanáct krejcarů

Probíhající rekonstrukce hřbitova zahrnuje i jeden z nejzajímavějších prvků hřbitovní výbavy, takřečený “Crux lapidea”, neboli kamenný kříž. Donedávna stával vklíněn mezi náhrobky v těsné blízkosti kněžského hrobu. Litinový křížek bez nápisů, upevněný na oprýskaném pískovcovém bloku, bylo možno snadno zaměnit za nějaký zapomenutý náhrobek. Přesto se jedná o nejstarší dochovanou hřbitovní stavbu, s dlouhou a zajímavou historií.

O původu kříže se traduje celkem logická domněnka, která spojuje jeho vznik se založením hřbitova. Tato domněnka však není správná. Proto je na místě říci pár slov o vzniku současného hřbitova.

Původní hřbitov, rozkládající se kolem prastarého “českého” kostelíku, se nacházel zhruba na půdorysu hlavní lodi dnešního kostela. Rozhodnutí zábrdovických premonstrátů zrušit oba původní křtinské kostely a nahradit je novým kostelem způsobilo, že hřbitov se rázem stal součástí připravovaného staveniště a bylo třeba pro něj hledat nové místo. Realizace Santiniho plánů byla zahájena v roce 1712 výstavbou nové kněžské rezidence. V té době a patrně již dlouho předtím bylo jasné, že starý hřbitov bude zrušen a nelze jej proto dále využívat.

Výstavba nového kostela začala stržením gotického “německého” kostela, který se nalézal zhruba v prostoru mezi dnešní farou a kaplí svaté Anny. To umožnilo zahájit v roce 1718 výstavbu kaple.

Starší český kostel musel zatím zůstat zachován, protože bylo třeba alespoň nějaký liturgický prostor udržet v provozu i během výstavby kostela (výstavba trvala přes třicet let). Zejména však bylo třeba zachovat důstojné místo pro uložení nejdůležitějšího objektu křtinského poutního místa, gotické sochy Panny Marie křtinské, k níž i v té době putovaly tisíce poutníků.

Přesto, že český kostel zůstal uvnitř vyrůstající stavby nového kostela v provozu až do roku 1733, jeho hřbitov musel být zrušen hned na počátku výstavby a rozsáhlé zemní práce si vynutily exhumaci všech zemřelých. Tělesné ostatky, které se přitom podařilo z hrobů vyjmout, byly pak společně uloženy do krypty v základech nového kostela.

Je pravděpodobné, že hřbitov obsahoval i několik privilegovaných hrobů významných osobností křtinské historie, nejspíš farářů, možná i opatů. Nutnost umístit jejich pozůstatky do společné hrobky s ostatními zemřelými vedla patrně k nápadu alespoň symbolicky odlišit ostatky privilegovaných zemřelých od běžných nebožtíků ozdobením jejich lebek malovaným věncem. Pro tuto logickou úvahu však nejsou k dispozici žádné písemné doklady, takže

zůstává stále i prostor pro jiné spekulace, včetně krásné teorie pana děkana Prnky, že jde o hlavy českých pánů, s'tatých o století dříve na Staroměstském náměstí v Praze. U'taté hlavy totiž v roce 1632 záhadně zmizely a dodnes se je nepodařilo nalézt.

Je tedy prakticky jisté, že současný hřbitov byl založen hned na počátku stavebních prací, tedy nejpozději kolem roku 1712, protože i během výstavby kostela bylo třeba křtinské zemřelé někam pohřbívat. Matrika zemřelých, která jistě obsahovala o založení hřbitova zmínku, však neexistuje. Dochovala se až od roku 1753, kdy byl nový hřbitov už desítky let v provozu.

Vraťme se zpět ke kříži. Původně byl celý z kamene, ale zub času se na něm v průběhu staletí podepsal natolik, že naši předkové byli nuceni později jeho horní část doplnit litinovou náhradou. Z původního kříže zůstal jen vysoký kamenný sokl.

Domněnku, že byl kříž instalován do středu nového hřbitova již při jeho založení, nabourává fakt, že jediným nápisem, který sokl dodnes obsahuje, je letopočet 1799. Proto jsme začali po historii kříže pátrat.

Ukázalo se, že letopočet 1799 skutečně odpovídá datu vytvoření kamenného kříže. Nechal jej pro místní hřbitov zhotovit poslední zábrdovický opat, Michael Daniel Marave, který se po zrušení jeho kláštera císařem Josefem II. dne 24. července 1784 uchýlil se zbytkem svých spolubratří právě do Křtin a strávil zde zbytek života.

Slavnostní svěcení kříže proběhlo v neděli, dne 17. června 1804, tedy plných pět let po jeho skutečné instalaci na hřbitov. Datum svěcení nebylo vybráno náhodně. I když součástí oslavy bylo i osmdesátileté jubileum někdejšího jedovnického faráře, staříčkého kněze Jana Kulheima, ve skutečnosti šlo především o připomínku dvacátého výročí zrušení zábrdovického kláštera.

Opat Marave si dal na slavnosti velmi záležet. Odehrála se se souhlasem brněnského biskupa Vincenta Josefa, hraběte Schratenbacha a sezvána byla vedle farářů z okolních farností také celá plejáda tehdejších významných církevních hodnostářů. O významu, který premonstráti události připisovali, svědčí i fakt, že latinsky psanou zprávu o průběhu slavnosti umístili na předsádku tehdejší křtinské matriky narozených. Tam se uchovala dodnes.

Opat se nikdy se zrušením svého kláštera nesmířil a neúspěšně usiloval o jeho obnovu. Kamenný kříž považoval za důležitý symbol svého snažení. Proto se o tři roky později rozhodl založit nadaci na jeho údržbu "na věčné časy". Nadaci financoval z vkladu 30 zlatých, které měl již od roku 1769 uloženy na 4% úrok v *Moravské stavovské Památce*. Nadační listinou z 5. ledna 1807 ustanovil, že roční úrok 1 zlatý a 12 krejcarů má být využit na údržbu a opravy kamenného kříže. Podobně financoval i věčné světlo na kostelním oltáři.

Sedmasedmdesátiletý Marave zemřel ve Křtinách dne 1. října 1818, aniž dosáhl obnovení svého kláštera. Jak už to bývá, jeho nadace se rozplynuly v dějinných zvratech následujících staletí spolu s Moravskou stavovskou Památkou, dávnou předchůdkyní České spořitelny.

Když se proto letos zjara zastupitelstvo obce rozhodlo přistoupit v rámci úprav hřbitova i k nezbytné restauraci zanedbaného kříže, nezbylo, než místo každoročního opatova zlatáku a dvanácti krejcarů sáhnout do obecního rozpočtu.

Kříž byl ze svého místa odborně vyzvednut a předán do péče restaurátorů olomoucké firmy *Sochaři*. Vzhledem k nevyhovujícím prostorovým dispozicím původního místa bylo rozhodnuto, že od nynějška bude dominovat hřbitovu v jeho nové části. A tak 210 let po posvěcení kříže a 230 let po zrušení kláštera bude kříž znovu instalován na průsečíku několika hřbitovních chodníků. Bude tak splněno přání pana děkana Prnky, který krátce před svou smrtí požádal vedení obce o opravu kříže a jeho přemístění na důstojnější místo.

Kamenný hřbitovní kříž se stal nejen němým svědkem, ale i přímým účastníkem historického zvratu, který postihl Křtiny v závěru osmnáctého století. Je památkou na důsledky josefínské reformy, památkou, spojenou se jménem posledního zábrdovického opata Daniela Maraveho a s jeho marným bojem za obnovu starých pořádků. Představuje skutečný milník křtinské historie, oddělující Křtiny premonstrátské a Křtiny dnešní. Je proto naší povinností tento nenápadný pískovcový blok udržovat a ctít.

Petr Švenda

Douška pro dívky školou povinné: Představuje-li čtyřprocentní úrok z třiceti zlatých jeden zlatý a dvanáct krejcarů, kolikpak je krejcarů do zlatého? Nám dospělejším patří spíše povzdech, kde jsou ty časy, kdy jsme ukládali své úspory na čtyřprocentní úrok. Odpověď pro dívky: no přece kopa. Pozn.red.

Kolik je Křtinám let?

Drahanská vrchovina nebyla v pravěku člověkem osídlena a jen některé krasové jeskyně jevíly nejstarší stopy osídlení člověkem neandertálským. V té době první osídlenci pronikali do dříve pusté krasové planiny. Nejstarší doklady o tom našel J. Wankel a další badatelé v Býčí skále, Staré Drátenické, Výpustku a jinde, tedy v bezprostřední blízkosti Křtin. Po neandertálcích přicházeli do

našeho údolí další kolonizátoři, naposledy v osmém století Slované, kteří jsou zde dodnes. Přesto o původu Křtin víme z historických pramenů až od třináctého století.

Název Křtiny v původní podobě se vykládal jako odvozený od údolí křtu (Vallis Baptismi), na základě pověsti, že zde byli křtěni původní pohané po příchodu křesťanství do našich zemí (poprvé tuto teorii zveřejnil M.A.Vigsius v roce 1663). Existují však další teorie o vzniku názvu.

Již před rokem 1237 patřily Křtiny s dalšími okolními vesnicemi zábrdovickému klášteru. Anály kláštera uvádějí, že byl založen před rokem 1209 moravským feudálem Lvem z Klobouk, který klášteru daroval i rozsáhlý majetek v okolí Brna. Je pravděpodobné, že mezi darovanými vesnicemi byly i Křtiny, což by znamenalo, že v té době již nejspíš existovaly. Listina z roku 1237 tento stav jen potvrdila. Anály se rovněž zmiňují o péči, kterou Křtinám věnovala první feudálova manželka Rejčka.

Letos, kdy jsme již po sedmé uspořádali Den Křtin, uplynulo rovných 777 let od chvíle, kdy vesnice jménem KIRTINA byla uvedena v imunitní listině papeže Řehoře IX. ze 24. září 1237, jako majetek zábrdovického kláštera premonstrátů. Vznik Křtin lze však posunout mnohem hlouběji do historie - od původní osady až po vesnici - zábrdovické anály se odkazují na dnes již nedochované prameny, podle kterých vesnice existovala již v době založení kláštera, tedy před rokem 1209. Podle nich by tak letos Křtinám bylo už přinejmenším 805 let. Vzhledem k archeologickým nálezům v okolí budou patrně ještě starší.

(Zábrdovické anály i autoři knih o Křtinách z řad premonstrátů datují rokem 1210 pověst o přenesení sochy Panny Marie Křtinské z Bukovinky do Křtin. Přesto, že se pověst během staletí vyvinula v několik verzí, vždy vycházela z tohoto data. Pozn.red.)

Písemné zprávy z nejstarších dějin obce, které by nám snad pomohly okolnosti vzniku Křtin lépe upřesnit, byly však bohužel postupně zničeny, nejprve v husitském období, dále v roce 1645 při dobytí Nového Hradu Švédy a zbytek se poztrácel po zrušení kláštera Josefem II. v roce 1784.

Fakta o datu vzniku osady a vesnice před 13. stoletím se nám tak, vzhledem ke zničení nejstarších dokladů již asi zjistit nepodaří.

*Dr. Zdeněk Opletal,
kronikář*

Slovo pana rady - starostové

Soudní rada Ferdinand Pásek si všímal všeho, co se ve Křtinách dělo. Nepřekvapí proto, že si ve svých pamětech udělal místo i pro výčet starostů, kteří během jeho života naší obci vládli:

V čele obce za dětských našich let stál jako starosta JUDr. Fridrišek, bývalý vychovatel v hraběcí rodině Bubnů z Litic, ne jednou byl starostou Josef Kubeš, strýc a pěstoun MUDr. Vladimíra Kubše, blahé paměti také vícekrát starostoval Antonín Pokorný, otec Karla Pokorného z čísla 11, ten kupř. byl starostou kolem roku 1890, když jsem chodil jako kluk k němu pro certifikát na maso, vezené v pátek na prodej do Brna do masného trhu, ale byl zase starostou v roce 1901, když nás deset mládenců vedl před vojenskou komisí k odvodu. Pak býval starostou obvodní křtinský lékař MUDr. František Liebiger, také byl starostou „pantáta“ Antóněk Kučera z čísla 25, i Karel Pásek z čísla 29 ten úřad zastával, vystřídal se pak další, důvěry občanstva hodní mužové, přišel na řadu František Pokorný, syn Petra Pokorného a jako poslední starosta, volený podle čl.volebního řádu, byl bratranec posledního starosty František Meluzín, mistr kolářský. Úřadoval sice i za okupace, ale hlavní slovo v obecních záležitostech všeho druhu měl německý důvěrník Bezdek.

Hned první ze vzpomenutých starostů, JUDr. Ferdinand Fridrišek, mihl se onehdy v našem Zpravodaji v souvislosti s náhrobkem, který se donedávna cudně krčil povalen v trávě poblíž hřbitovní kaple. Dr. Fridrišek vládl Křtinám v letech 1879-1885 a vzpomínku na něj uchoval nám právě zmíněný náhrobek. Patří na tomto místě uznání dnešním majitelům někdejšího Fridriškova hrobu, kteří se o náhrobek vzorně postarali.

Fridriškova předchůdce Jana Pressfreunda, který vládl jako vůbec první obecní starosta, ani pan rada nezažil.

V roce 1885 vystřídal dr. Fridriška jiný Ferdinand, tentokrát Ferdinand Vaněk, hostinský. Vládl však jen tři roky a pak se znovu ocitl ve starostenské funkci dr. Fridrišek.

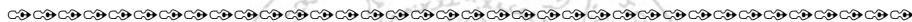
Mezi vyjmenovanými starosty první republiky chybí pouze Emil Maňásek, starostující v letech 1927-1931, kterého pan rada popsal formulací

“další, důvěry občanstva hodní mužové”. Patrně si nemohl zrovna vzpomenout.

Výčet starostů uzavírá nechvalně známý válečný kolaborant Bezděk, poněmčelý Bezdek, který se během války důrazně pletl skutečnému starostovi Františku Meluzínovi do vládnutí a mimo jiné dohlížel na zničení původní sochy legionáře na úpatí Bukovského kopce. Teprve krátce před koncem války byl Bezděk patrně zabit odbojáři. Jeho záhadné zmizení se naštěstí Němcům nepodařilo vyšetřit.

Pozorného čtenáře jistě zaujalo i to, že chtěl-li na počátku minulého století křtinský řezník prodat v Brně nějaké maso, musel si poslat synka na obecní úřad pro certifikát. Dnes na to máme Státní hygienickou správu a kdyby si tam přišel pro razítko desítiletý kluk, asi by ho vyhnali. Tenkrát ovšem bylo maso jaksi samozřejmě v bio-kvalitě i bez hygienického dozoru.

Emil Pásek a Petr Švenda

Znáte tyto zajímavosti o naší obci?

Třetí pokračování seriálu našeho kronikáře dr. Zdeňka Opletala přináší další drobné postřehy z historie a místopisu obce. Jejich hodnota je především v tom, že mnohé z těchto zajímavostí jsou tak nepatrné, že se o nich ani v kronice nepíše a snadno by tak mohly upadnout v nenávratné zapomnění. Pozn. red.

11. Co se rozumělo pod jménem " U kulatého dubu " a kde se nacházel?

Říkalo se tak obrovskému košatému dubu, v levé části lesa při silnici v zákrutě do Babic a chodívalo se sem na školní výlety. (*Kapitální dub, který zřetelně převyšoval okolní porost a sloužil ŠLP jako semenný strom, podlehl v druhé polovině osmdesátých let minulého století hnilobě, jež zničila jeho jádro. Nízko nad zemí praskl a zhroutil se. Bývala u něj i jedna z kontrol Křtinské padesátky. Oblíbené školní výlety, zmiňované panem kronikářem, vedly také často k jeskyni Vokounce. Pozn.red.*)

12. Kde jsme měli první jednoduché veřejné koupaliště?

První koupaliště bylo v jednoduchém provedení na protékajícím potoce na louce při výjezdu z obce směrem na Kolonku. (*Tzv. "Stará koupelna" pod Uhrovým koutem, v místě dnešního Zukalova rybníčku. Ještě nedávno tam byly k vidění zbytky betonových konstrukcí a stavidlo. Pozn.red.*)

13. Když se řekne "Malá Macocha", o co jde a kde se nachází?

Malá Macocha se nachází při severním okraji obce Babice v nenápadném

lesíku a sloužila na přelomu 18. a 19. století těžbě železné rudy až do hloubky 42 metrů. *(Jde o prehistorický jeskynní komín, zanesený hlínou bohatou na železo. Komín byl vytěžen až do uvedené hloubky, kde se údajně rozdělil do více směrů. Tehdy patrně získal své jméno. Dnes je opět z větší části zanesen. Zůstala po něm již jen skalnatá prohlubeň, hluboká nejvýše deset metrů. Pozn.red.)*

14. K jakému účelu sloužilo a kde se nachází "klekátko"?

Jednalo se o dřevěné lesní klekátko s křížkem a německým nápisem, kam se chodívala modlit baronka Offermannová za svého manžela, který se zde údajně zastřelil. Později bylo přesunuto o něco výše proti proudu potoka a v nedávné době bylo zrestaurováno. *(O klekátku jsme psali podrobný článek "Zapomenutá zvláštnost" ve Zpravodaji 2011/2. Edwin Offermann zemřel 9. dubna 1909. Pozn.red.)*

15. Kdybyste chtěli projít "Březovou alejí", kde byla a eventuálně ještě je?

Březová alej byla a její zbytky ještě jsou na Bukovském kopci, na cestě na Prokletst. *(Leží na hranici katastrů Křtina a Bukoviny, rozdělující pole u Dřínové na dvě části. Původně byla opravdu tvořena břízami, ty však postupně zestárly a vyhynuly. Dnes kolem cesty převažují jiné dřeviny. Posledních několik starých břízů však stále ještě původ názvu dokládá. Pozn.red.)*

*Dr. Zdeněk Opletal,
kronikář*

Blesková návštěva pí. Ivany Zemanové, manželky našeho pana prezidenta ve Křtinách.

Následující zpráva došla až dlouho po uzávěrce, ale leccos se o ní dopředu šuškal. Museli jsme proto vydání Zpravodaje pár dní pozdržet, abychom ji do něj ještě stihli zařadit. Pozn. red.

V úterý 2. prosince 2014 byla v jeskyni Výpustek přivítána naše první dáma, paní Ivana Zemanová s doprovodem, v rámci pobytu prezidentského páru na jižní Moravě. Přivítal ji vedoucí provozu jeskyně Robert Dvořáček, v přítomnosti vedoucího Správy jeskyní Moravského krasu Jiřího Hebelky a starosty Městysu Křtiny Františka Novotného.

Je to nejvýznamnější osoba, kterou jsme měli možnost v areálu jeskyně Výpustek doposud přivítat a pracovníci provozu jeskyně, stejně jako ostatní přítomní, byli návštěvou manželky prezidenta ČR poctěni, když navíc o prohlídku jeskyně projevila paní Zemanová osobní zájem.

Po kratičkém přivítání před provozní budovou, byla zahájena prohlídka jeskyně samotné. Celá skupina prošla kompletní prohlídkový okruh a postupně byla vedoucím provozu seznámena s dlouhou, bohatou a zároveň pohnutou historií této lokality, ostatně stejně jako běžní návštěvníci.

Při této návštěvě byly předány drobné upomínkové předměty charakterizující jeskyně v Moravském krasu a Městys Křtiny. Po zápisu do kroniky jeskyně manželka prezidenta ČR odjela se svým doprovodem za dalším cílem své cesty po Jihomoravském kraji.

*Robert Dvořáček,
vedoucí provozu jeskyně Výpustek*

Dovětek pana starosty:

Byl jsem pozván, abych se stal jedním z těch, co přivítají manželku pana prezidenta v jeskyni Výpustek. Pro mě osobně to bylo velmi příjemné setkání a jsem rád, že jsem měl možnost seznámit se a pohovořit s tak příjemnou a skromnou dámou. Během prohlídky jeskyně projevila zájem podívat se aspoň na malou chvíli do našeho chrámu. Program její návštěvy byl již několik dnů předem na minuty přesně rozplánován a s touto zastávkou se vůbec nepočítalo.

Dobrá věc se přesto podařila, z Výpustku jsme přijeli před ambity, kde již čekal otec Paleček, který manželku pana prezidenta přivítal a pohovořil krátce o historii chrámu. Stačil jí ještě pustit dvě písničky na zvonohře a pak už musela dále pokračovat ve svém programu, protože čas byl neúprosný a neplánovanou zastávkou se dostala do časového skluzu. Během prohlídky kostela jsem ji pozval na delší návštěvu, což velmi uvítala a přislíbila, že se určitě brzy vrátí, protože Křtiny v ní během té krátké chvíle zanechaly silný a nezapomenutelný dojem. Kéž by všechny manželky vrcholových politiků byly tak příjemné a milé.

Milá paní Zemanová, pokud k nám kdykoli v budoucnu přijedete, budeme poctěni, budete vždy srdečně vítaná a s úsměvem na závěr: můžete s sebou vzít také Vašeho manžela.

Skautská klubovna

Vydání Zpravodaje se nám trochu zdrželo, ale všechno zlé je k něčemu dobré. Dalo nám to možnost vzpomenout ještě jednoho drobného výročí, které připadlo na letošní prosinec. Je až neuvěřitelné, kolik výročí různých požárů jsme si letos připomínali. Pozn.red.

Přesně před 10 lety, dne 11. prosince 2004, shořela stará Junácká klubovna na Bukovském kopci. Uzavřela se tak zajímavá kapitola života naší obce, která trvala pětatřicet let. Pro mnohé spoluobčany odehrávala se zcela bez povšimnutí, mnozí možná ani nevěděli o její existenci, ale pro dvě generace křtinských kluků

a holek představovala důležité místo jejich dětství a dospívání, takže zrníčko popela shořelé klubovny zůstalo uloženo hluboko v jejich srdcích.

Klubovna byla vybudována na počátku šedesátých let jako provizorní sklad v rámci výstavby stanice Výzkumného ústavu lesního hospodářství ve Křtinách, tak zvaného Výzkumu, dnešního ředitelství ŠLP. Po dostavbě Výzkumu ztratila dřevěná bouda v lese své využití. Proto byla v roce 1968 zapůjčena obnovené organizaci Junáka. Tak se začala psát historie junácké klubovny.

Pamětníci jejich začátků jsou dnes již těsně před důchodem, ale vzpomínky na klubovní začátky zůstávají stále živé. Nelze zapomenout to neuvěřitelné množství lesních mravenců, jejichž kupovitá hnízda beze zbytku zaplňovala borový les kolem klubovny, takže bylo těžké vykopat před vstupem do klubovny rovný sněmovní plácek. Klubovna ožila dětským smíchem.

První generace uživatelů junácké klubovny neměla však dlouhého trvání. Po třech letech se změnila politická situace, skautští vůdcové ukončili činnost a opuštění skautíci, už bez vedení, scházeli se ještě nějakou dobu v klubovně ze setrvačnosti, až se postupně rozprchli za svými osudy. Klubovna osiřela a přesto, že mládežnické organizace se postupně obnovily, ať už pod hlavičkou Sokola, či Pionýra, do klubovny se nevrátily, s výjimkou krátké epizody pionýrského klubu „Sněhurka a sedm trpaslíků“, v němž role vousatého Sněhurky ujal se ing. Hynek Pavelka.

Když ale i tito trpaslíci vyrostli z dětských tepláků, ztichla klubovna na několik desetiletí docela. Chátrala zejména díky nezvaným příležitostným návštěvníkům, kteří v ní občas přespávali a docela ji vybydlili, takže nakonec musely být zničené dveře nahrazeny kovovými, s velkým visacím zámekem.

Změna přišla v roce 1990. Nově vzniklá skautská organizace oslovila generaci dětí někdejších skautů a znovu se s nimi chopila úkolu přivést klubovnu k životu. Přes propast dvou desetiletí se uchovalo ve staré klubovně i několik drobných památek na někdejší obyvatele. Třeba suchá kůže ze starého sumce, kterého ulovil v červenci 1969 jakýsi kamarád náčelníka Bobula ve Vranovské přehradě a věnoval jej účastníkům tábora křtinských Skautů u Mácova mlýna. Táborníci sumce snědli a kůži si přivezli do klubovny.

Klubovna se znovu probudila a sloužila všem smečkám, rojům i družinám novodobých Skautů, až do nešťastné soboty 11. prosince roku 2004. Vadný kouřovod v zadní části budovy způsobil požár, po němž zůstal na místě někdejší klubovny jen prázdný černý prostor v lese.

Klubovna zanikla, na lesní pěšině byste ji hledali marně. Dnes už ji najdete jen v srdcích nás, jejích někdejších uživatelů, v podobě spousty vzpomínek - třeba na zelenou barvu na konečcích prstů při obnově nátěru, na kouř z netěsných kamen při předschůzkovém zatápní, na drsně chladivý povrch vstupních ocelových dveří i na jemný prach třeptící se v pruhu světla vstupujícího jižním oknem.

*Petr Švenda a Petr Švenda,
uživatelé klubovny*

FEJETON

Městys

Od chvíle co se nám to slovo vrátilo do názvu obce, ztratil jsem jistotu o podstatě svého bytí. Vždycky jsem se před spolužáky na brněnských školách pyšnil, že jsem kluk z dědiny - vesničan. Na spolužačky - samé Brňáčky - to působilo exoticky.

Jenže teď už si pár let lámu hlavu otázkou, co vlastně jsem. Městysan? Na to bych žádnou spolužačku neutáhl, ani kdyby byla z Brna. Takové slovo snad ani neexistuje. Ještěže jsem se stihl oženit s vesničankou dřív, než se z ní stala městysanka a že jsem s ní zplodil několik vesnických dětí dřív, než spadla klec a Obecní úřad byl nahrazen Úřadem městysu. Dokonce vznikla i pověra, že pojem "obec Křtiny" je nesprávný, přesto, že dle zákona je obcí dokonce i Praha.

Nu což, městys nám nikdo neodpáře, bude proto užitečné zopakovat si, co to slovo vlastně znamená. Městys se od obyčejné dědiny liší jedinou věcí:

právem pořádat dobytčí trhy. Jinak je to vesnice, jako každá druhá. Přesněji, dobytčí a týdenní trhy, lidově řečené tarmaky a jarmaky. Jiných rozdílů nět. Pro nás z toho plyne, že smíme uspořádat třeba Den Křtin se sousedským jarmarkem, aniž by hrozilo, že se bude císař pán vzteky obracet v hrobě. Užitečnost této výsady je nepochybná.

Samotné slovo městys je ovšem umělý patvar, který do češtiny vůbec nepatří. Vznikl tak, že nějaký mudrlant opatřil slovo “město” řecko-latinskou koncovkou “-is”. Tedy městis, jak se psávalo v sedmnáctém století. Tehdy byla latina v módě. S tímto výtvozem si literáti nevěděli rady ani tehdy, ani dnes. Nikdo neví, jak jej správně skloňovat, protože žádné “správné” skloňování neexistuje.

Každá učebnice češtiny si o tom myslí něco jiného a nejvyšší kapacita poválečného jazykozpytu, profesor Trávníček (mimořádně, rodák z nedalekého Spešova) raději městys ve své Mluvnici spisovné češtiny úplně ignoroval, domnívá se nejspíš, že už stejně k ničemu není.

V sedmnáctém století se s tím vypořádali jednoduše a slovo městis nesklouňovali vůbec. Psalo se například, že ten a ten byl “z městis Kamenice”. To my jsme dnes jiní kabrňáci. Správné skloňování latinských koncovek jsme už zapomněli, měkké “i” jsme nahradili tvrdým, abychom se nemuseli učit vyjmenovaná slova po t’ a skloňování máme hned dvojí: “v městysi” i “v městysu”. Mému moravskému jazykocitu se první možnost natolik přičí, že jsem s velkou chutí hlasoval pro možnost druhou.

Jak se stalo, že zrovna tohle užitečné slovo se nám podařilo znovu vzkřísit? Nevím. Naši předkové měli přitom v záloze ještě jedno elegantní řešení, se kterým by se nám žilo mnohem snáz: ve stejném významu jako městis užívali slova “městečko”. Do dnešní doby nám zůstalo zachováno v názvu dědiny “Městečko Trnávka” na Bouzovsku.

Mně by ale městečko stejně nebylo nic platné. Děvčatům bych patrně neimponoval ani s titulem městečkan. Že by to bylo něčím jiným, než tím městysem?

Petr Švenda

Zpravodaj vyšel nákladem 300 ks.

Občanům Křtin je zdarma distribuován do poštovních schránek. Svoje příspěvky a náměty zasílejte na e-mailovou adresu zpravodaj@krtiny.cz, případně doneste na ÚM Křtiny ve fyzické podobě. Uzávěrka příštího čísla je **20. března 2015**. Za věcnou správnost příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit, případně stylisticky upravit nebo nezveřejnit. Vydává Komise pro informatiku Zastupitelstva městysu Křtiny. Šéfredaktor: Petr Švenda. Tisk - grafika PrintLab.

Registrováno MK ČR E 20584.